

Schandalige synth

De nieuwe synth van Behringer heeft al veel stof doen opwaaien en kreeg al voordat iemand hem maar ook gezien of gehoord had veel kritiek over zich heen. Volkomen terecht! Of toch niet...?

door Allard Krijger > allard@interface.nl

INFO

- prijs incl: € 1.198,-
- distributie: Face-Be, +32 3 844 6797
- internet: www.face-be.eu
www.behringer.com

Waarom zou je wachten totdat je een geïnformeerde mening over iets kunt formuleren? Dat is niet meer van deze tijd! En de Behringer DeepMind is een schandalige synth. Onvoorstelbaar, nog nooit vertoond, te gek voor woorden. Niet alleen is hij echt analoog, maar hij heeft daarbij ook nog eens een aantal heel moderne trekjes die je niet of weinig ziet bij andere hardwaresynthesizers die nu nieuw op de markt komen. Schandalig dat Behringer dat wel doet. En dat voor deze prijs, met deze klankwaliteit. Er zijn twee mogelijkheden: of alle andere nieuwe synths zijn veel te duur, of de Behringer is gemaakt door uitgebuite, huilende kabouters. Om bovenstaande tirade te onderbouwen, ga ik nu met jullie de DeepMind 12 eens haarfijn doornemen. Te beginnen bij wat voor de hand ligt, en dan allengs afdalend naar de bijzondere details. De lay-out van de DeepMind 12 is losjes

gebaseerd op de Juno 106. En dat is een slimme keuze, want die lay-out is zo belegen dat iedereen daar meteen mee overweg kan. Tegelijkertijd is dat bedrieglijk, omdat de oorspronkelijke Roland Juno 106 een uitgekleden budgetsynth was met meer beperkingen dan mogelijkheden. Nu vinden we hem helemaal te gek en heeft ie een vintage status, maar dat is echt niet altijd zo geweest. Het was een synth voor de muzikant met een kleine beurs en daaraan gekoppeld minder eisen. De Juno 106 had bijvoorbeeld maar één dco, één envelope generator en één lfo; wat allemaal toch als een beperking gezien wordt. In de DeepMind vinden we eenzelfde filterchip als in de Juno 106, de IR3109, maar toch klinken ze zeker niet hetzelfde.

Metaal

Voor we daar verder op in gaan, bekijken we even de basisopzet van deze synth. Het is een analoge synthesizer die 12-stemmig

polyfoon is. Met twee oscillators, drie envelopes, een dynamisch low pass-filter van 24 of 12dB/okt, twee lfo's, plus een 8-voudige modulatiematrix met 22 bronnen en 129 bestemmingen per stem. Verder een modulatiesequencer, een arpeggiator (die je ook als sequencer kunt gebruiken), chord memory, polyfone portamento... Veel meer dus dan een Juno 60, 106, een Korg Polysix, een Akai AX60, de Kawai SX-210, Roland JX3p, enzovoorts. De DeepMind heeft meer stemmen, meer modulatiemogelijkheden, meer lfo's, meer envelopes. En hij is net zo 'analoog' als alle genoemde vintage synths. Het gaat dus meer de kant van een Oberheim Matrix op wat betreft flexibiliteit, modulatie en programmeerbaarheid.

Even terugkomend op de oscillators van de DeepMind 12; dat zijn er dus twee. Maar oscillator twee heeft slechts een blok golf, waar oscillator één ook een zaagtand heeft. Dat is minder erg dan het lijkt, want waar je bij Osc1 pulsbreedtemodulatie hebt, heb je

bij Osc2 een functie die Tone Mod heet. Dit is een soort waveshaping die deze oscillator van nasaal tot metalig kan laten klinken. En dan kun je ook nog syncen met Osc1. De modulatiematrix is de kers op de taart en maakt van de DeepMind 12 een heel krachtige synth. Je kunt daarin bijvoorbeeld de aftertouch aan een aantal parameters toewijzen voor Roland SH2000-achtige klanken en speelwijze. En hier kun je ook de ene parameter een andere laten beïnvloeden, zoals de velocity die de decay van een envelope generator moduleert. En zelfs de parameters van de effecten komen terug in de modulatiematrix. Erg fraai allemaal!

Zeecontainer

Maar hoewel de DeepMind dus een volledig analoge klankopwekking heeft, heeft hij ook iets digitaals. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de nieuwe Minimoog zijn de modulators, zoals lfo en de envelopes, bij de DeepMind digitaal ge-genereerd. Dat heeft ook voordelen, want zo kun je nu bijvoorbeeld de lfo laten retriggeren door de arpeggiator. Ook de oscillators worden digitaal op stemming gehouden, vandaar ook de benaming dco (digital controlled oscillator). Dat was bij de

vol effecten in de DeepMind te storten met welhaast elk effect dat je ooit zou willen gebruiken. Met uitzondering misschien van granulaire delay-effecten, maar dat is ook wel erg obscuur.

Op het moment dat je de effecten als insert gebruikt in je patch, wordt het analoge signaal eerst omgezet naar digitaal (24-bits, 48kHz ad), dan bewerkt met de effecten, en dat weer omgezet naar analoog 24-bit, 48kHz da). Niks bijzonders; dat gebeurt ook met alles wat je opneemt in je computer. Op het moment dat je je geliefde analoge synth opneemt in Logic, Cubase, Reaper, Bitwig, Ableton of ProTools is het geluid hartstikke digitaal. En dat is prima.

Onbehouwen

De DeepMind klinkt 'modern analoog'; eerder als een Korg Arp Odyssey, een Arturia MiniBrute of zoiets dan dat ie vintage klinkt. Er wordt overvloedig gebruik gemaakt van de effecten in de presets, die veelal een moderne insteek hebben. Helaas is er niet één knop waarmee je die effecten meteen uit kunt zetten. Naar mijn smaak klinken de meeste presets beter zonder. Dat komt deels doordat veel presets met de effecten als insert zijn geprogrammeerd en daardoor veel plek innemen in de klank. Toen ik zelf aan de slag ging met sounds, vond ik een beetje effect als send erbij wel een fraaie toevoeging. Hier en daar...

Daarnaast merkte ik dat de DeepMind12 bijna kameleonachtige kenmerken heeft. Wanneer je het geluid eenvoudig houdt, is er duidelijk sprake van analoge charme. Het filter is prettig, de resonantie surft behendig en aangenaam over de frequenties als je hem net tegen oscilleren aan zet. Dat is precies wat analoog zo aantrekkelijk maakt. Ga je het moeilijker maken, dan zijn er haast waanzinnige routings en modulatiemogelijkheden waarmee je tot zeer complexe, bijna modulairachtige geluiden kunt komen. Het statische 6dB high pass-filter is weer een knipoog naar de Juno-serie van Roland en de Low Boost-knop die daaronder zit, is de DeepMind-variatie op die kenmerkende Juno bas-response.

Er zitten meer dan 1.000 geheugens in de DeepMind, en veel daarvan zijn al gevuld met zeer fraaie geluiden. Je kunt gelukkig ook op categorie zoeken; er is zo standaard geen logische volgorde in de presets. Wat je van een analoge synth verwacht, komt er over het algemeen wel uit. Dus brede pads, >>

De DeepMind 12 heeft bijna kameleonachtige kenmerken

Behringer DeepMind 12 analoge keyboardsynthesizer

techno stabs, wobble bassen, zagheden leads en van die typische analoge impressies van akoestische instrumenten, zoals bij veel presets van vintage synths. In een een-op-een-vergelijking met de Roland System 8 en de Kawai SX240 blijkt dat de System 8 dan modern en gepolijst klinkt, de Kawai onvervalst analoge en vintage, en de DeepMind 12 ook modern, maar duidelijk minder gepolijst, soms wat onbehouwen misschien, maar meer met een eigen karakter en charme.

Plastic oesters

Programmeren op de synth zelf, met zijn vele sliders en drukknoppen, gaat relatief gemakkelijk. Al na een uurtje met de DeepMind12 gewerkt te hebben, kun je op gevoel al weten waar je moet zijn. Soms moet er dieper gegraven worden en verandert de werkwijze van sliders, schuiven en knoppen drukken naar een menugestuurde werkwijze waarbij het display centraal staat. De knoppen onder het display krijgen andere functies dan de bijschriften. Je moet in het display kijken wat ze doen, maar dat went vrij snel. Het display zelf is duidelijk afleesbaar, met veel contrast. Het doet wel denken aan een 8-bit handheld computerspeltje; beetje blokkerig en zo maar wel charmant. Mocht je, hoewel je valt voor echte analoge synthese, toch helemaal van deze tijd zijn, dan heb je geluk, want dat is de DeepMind ook. Hij heeft namelijk wifi, waarmee je hem kunt verbinden met laptop, iPad of Mac/pc om hem met de downloadbare editsoftware te gaan programmeren. Of je verbindt hem rechtstreeks via usb. De software zit helder in elkaar, met grote pop-ups, die niets aan de

SPECIFICATIES

- 12-stemmig polyfoon met 2 oscillators per noot
- vco 1: zaagtand, blok golf en pulse met pwm
- vco 2: blok golf en pulse met tone-modulatie
- 12/24dB low pass-filter
- 6dB high pass-filter
- 3 adsr, linear/exponentieel en reverse exponentieel envelopes
- 2 lfo's met 7 golfvormen
- 4-voudige fx-processor met 30 effecten
- 8-voudige mod matrix
- 32 stapsequencer en arpeggiator
- unison en polyfone portamento
- chord memory
- 49 toetsen met velocity en aftertouch
- editing via Mac, Windows en tablet (iOS & Android)
- wifi
- 26 sliders en schakelaars
- usb
- midi-in/out/thru
- gebalanceerde stereo-output (jack)
- hoofdtelefoonaansluiting
- cv/pedaal-aansluiting
- afmetingen hxbxd: 103x82x257mm
- gewicht: 8,4kg

verbeelding overlaten. Er wordt ook gerept over augmented reality, waarbij je de DeepMind 12 in combinatie met Microsofts HoloLens zou kunnen bedienen. HoloLens zou dan virtuele knoppen en andere bedieningsorganen boven de DeepMind12 projecteren, die je vervolgens met handbewegingen in de lucht kunt bedienen. Moderniteiten zijn natuurlijk welkom en ze werken voor de DeepMind ook onderscheidend. Wat dat betreft, is het erg interessant dat Behringer zo naar de toekomst kijkt en vooruitdenkt over nieuwe userinterfaces.

Toch heb ik er ook wel wat aarzelingen bij. De aloude midi-aansluiting heeft bewezen de tand des tijds te doorstaan; misschien heeft het Midi Protocol wel de langste levenscyclus van computerinterfaces tot nu toe. Van usb is dat nog afwachten, en van wifi helemaal. Hoe ziet draadloze communicatie eruit over pakweg tien jaar? Al onze laptops van nu met hun supersnelle 5GHz wifi liggen over tien jaar (of minder nog) als plastic oesters in de bakken van de milieustraat. Ik kan me niet voorstellen dat de DeepMind 12 daar bij ligt, maar ik hoop wel dat de wifi-mogelijkheid dan nog bruikbaar is.

Hoorbare koeling

Even praktisch: het toetsenbord voelt en speelt prima, de drukknoppen werken naar behoren, het display reageert vlot genoeg. Het is soms wat ploegen door de parameters en een menugestuurde werkwijze is minder prettig dan een knop per functie. De sliders zijn een beetje wiebelig, maar ik ken wel een paar synths die dat nog veel erger hebben. Er lijkt soms ook een tikje vertraging te

zitten in de reactie van de geluidsbron en het bewegen van een slider, maar ik heb dat niet als muzikaal probleem ervaren. Je merkte wel dat als je de filter-cutoff via het modulatiel wiel opende of sloot, dat je de digitale (midi) stapjes hoorde. Daar is bij het bewegen van de cutoff slider geen sprake van. Wanneer je de DeepMind 12 opstart, hoor je een ventilator aanslaan. Het feit dat er een interne voeding in zit is mooi, veel prettiger dan een externe adapter, maar een synth met een hoorbare koeling... dat is jammer.

Conclusie

Het moge duidelijk zijn: Behringer heeft een huzarenstukje afgeleverd met de DeepMind 12. Een synth die zowel terugkijkt met zijn analoge klankopwekking als vooruit blik met zijn moderne aansluitingen, zoals wifi en de hint naar een mogelijke userinterface van de toekomst. Een synth die het goede van analoge en digitaal in zich verenigt, en daarbij ook nog handzaam is en prima klinkt. Het kabaal op internet over de 'Behringer-kwaliteit' is misschien wel grappig, maar inmiddels toch wel achterhaald, lijkt me. Want de Behringer DeepMind 12 is een fantastische moderne analoge synthesizer. Zéker voor deze prijs. ■

HET OORDEEL

+	• klinkt goed • handzaam • veelzijdig • prijs!
-	• ventilator hoorbaar • menugestuurde parameters • geen cv/gate voor externe voltage control

De modulatiematrix is de kers op de taart en maakt van de DeepMind 12 een heel krachtige synth

